

HS - Kulttuuri - 21.11.2009 - 2972 merkkiä - 1. painos

TEATTERI

Brasilialaisryhmä muistuttaa unelmoinnin tärkeydestä

Ueinz Theatre Group sukeltaa alitajuntaan

Finnegans Ueinz. Mediakeskus LUME. Baltic Circle -festivaalilla. Ohjaus: Cassio Santiago ja Elisa Band. Käsikirjoitus: Ryhmä, lisäksi fragmentteja James Joycen, Machado de Assisin ja William Blaken teksteistä. Lavalla: Ueinz Theatre Group.

Finnegans Ueinz on esitys, jolle yleisö antautuu. Siitä poistuu kotiin nälkäisenä, valmiina unelmoimaan.

Aluksi esiintyjien ilmeet ovat sisäänpäin kääntyneitä, kuin esiintyjien ajatukset olisivat osittain haaksirikkoutuneita, juuttuneita. Olemus ei silti virity mitenkään ahdistuneesti, vaan huomionarvoisen arasti ja arvokkaasti.

Vaikutelma valpastuttaa: siinäpä ilmeitä, joita ei ole tarkoitettu ilmaisemaan mitään ennalta määrättyä, siinäpä kasvoja, jotka eivät halua tulla nähdyiksi siten, kuten tapana on tai jotka eivät halua puhua valmista kieltä.

Siinä on brasilialainen Ueinz Theatre Group, joka koostuu mielenterveyspotilaista, ammattitaiteilijoista ja filosofiista.

Ryhmän esitys, James Joycen kielellä leikkivän *Finnegans Wake* -romaanin osittain inspiroima *Finnegans Ueinz* tuo LUME:n näyttämölle kohtauksia, näkyjä, lauluja, visioita ja unia ja soittaa suomalaisyleisöä kuin kannelta. Se muovaa teatterityyliä rihmaston, muuttuvan ja silti harjoittelun, unenomaisen, silti valppaasti elävän organismin.

Ryhmä kaivaa mielen ja kielen arkeologiaa yhdistämällä yksittäiset, irrallisesti pulppuilevat kohtaukset omalla logiikallaan klassikkositaatteihin. Äkkiarvaamatta uidaan meren syvyyksissä, jossa mies sukeltaa paperipussi päässään, välillä puhutaan nonsensea, tilataan viimeistä ateriaa ennen kuolemaa ja yritetään tehdä humoristisen vimmaisesti vaikutusta.

Aution lavan etuosaa koristaa kasa muoviroipetta: puhelimia, kännyköitä, sähköjohtoja. Muutamien esiintyjien pitkät letit vievät ajatukset Etelä-Amerikan historiaan, toisten lääkärintakit taas kertovat nykypäivän mielenterveyspotilaiden saamasta kohtelusta.

Tila muuttuu sen mukaan, millaisia asentoja ihmiset toisiinsa ottavat; maailma syntyy ja kaatuu suhteisiin. Äänimassa painaa päälle sakeana lavastuksena. Esitys ei häikäise, vaan tarkentuu sumeasti, sillä yleisö saa rakentaa oman tarinansa, kirkastaa siitä oman näkemyksensä. Vaikuttavin on lankoja yhteen vetävä loppukohtaus, jossa jo ikääntynyt,

kivikasvoinen nainen sanoo, että häntä kiellettiin puhumasta. Hän puhui ja hän sai rangaistuksen, mutta hän kuitenkin puhui.

Ainoa vakavasti otettava yhteiskunnallisuus kiteytyy teatterissa nykyään kysymykseen: Kuka osaa ajatella näyttämön uudelleen, tehdä siitä myös yleisön näyttämön? Ueinz Theatre Groupin esitys ei ole siihen ainoa vastaus, mutta varmasti sen yksi, merkittävä siemen.

Finnegans Ueinzissa maailma ei uinu menneessä aikamuodossa.

MARIA SÄKÖ